

Одеський національний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів,
топографоанатомів України

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
VII КОНГРЕСУ НАУКОВОГО
ТОВАРИСТВА АНАТОМІВ,
ГІСТОЛОГІВ, ЕМБРІОЛОГІВ,
ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ**

О д е с а
Видавець Бондаренко М. О.
2 0 1 9

Організаційний комітет конгресу:

Голова організаційного комітету:

Ю. Б. Чайковський - член-кореспондент НАМН України, професор, Голова НТ АГЕТ України завідувач кафедри гістології та ембріології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

Головний редактор: *О. Л. Аппельханс.*

Члени редакційної колегії: *Р. С. Вастьянов, О. І Тірон, Н. В. Нескоромна, Н. В. Мецзяркова, П. М. Матюшенко, А. В. Тодорова, І. В. Прус.*

Відповідальний секретар: *Р. В. Прус*

Збірник тез доповідей VII конгресу наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів, топографоанатомів України, 2-4 жовтня 2019 р. - 3-41 Одеса. Бондаренко М. О., 2019. - 372 с.
ISBN 978-617-7829-12-5

УДК 611/612

Куш О. Г., Шелудько Н. В.
**МЕХАНІЗМИ НЕЙРОГУМОРАЛЬНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ
РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я ОРГАНІЗМУ ПІД ДІЄЮ
ЕКЗОГЕННИХ ТА ЕНДОГЕННИХ ЧИННИКІВ ТА ПІСЛЯ
ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ КОРЕКЦІЇ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ
ДОСЛІДЖЕННЯ)**

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

Обґрунтування теми. Екологічні проблеми, що стали на сьогоднішній день глобальними, зачіпають інтереси кожної людини, формуючи цілий ряд екологозалежних захворювань (Білецька Е. Н. та інш., 2014, ДУ «Дніпропетровська медична академія МЗ України», КУ «Дніпропетровський обласний перинатальний центр з стаціонаром Дніпропетровської обласної ради»).

Шкідливі чинники довкілля, трансформуючись в організмі матері, можуть викликати дистрофічні та некротичні зміни структурних компонентів плаценти (Майор В. В., 2016, Луцький східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки).

Плацента виникла в процесі еволюції як складний плодо-материнський орган обміну, синтезу і захисту. Об'єктивне визначення адаптаційних можливостей плаценти, що забезпечують захист і корекцію перебігу вагітності, як в звичайних умовах так і при впливі різних екстремальних факторів зовнішнього середовища є однією з важливих проблем сучасної біології і медицини. Зрив адаптаційних механізмів в плаценті призводить до порушення нормального розвитку плода (Марковський В. Д. та інш., 2016, Харківський національний медичний університет, КУОЗ «Харківський місцевий перинатальний центр»).

Відшарування хоріона в I триместрі вагітності вважається прямим показником загрози переривання вагітності. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти (ПВНРП) є переходом хронічної форми недостатності матково-плацентарного кровообігу в гостру з певною клінічною симптоматикою. Частота народження ПВНРП в середньому становить 0, 5% від усіх вагітностей. Однак за даними гістологічних досліджень плаценти після пологів дана патологія зустрічається набагато частіше: до 2, 1-3, 8% всіх пологів. Рівень материнської смертності в зв'язку з відшаруванням плаценти в середньому дорівнює 3%; при ускладненні відшарування плаценти масивною крововтратою становить 20-30%, а при відшаруванні предлежачої плаценти, ускладненою коагулопатичною кровотечею, досягає 50%; перинатальна смертність - більше 50%. За даними літератури, така патологія збільшує перинатальну смертність в 14 разів. Рецидив відшарування плаценти дуже високий. Частота цих випадків коливається від 5% до 17%. Якщо у пацієнтки було відшарування плаценти під час двох вагітностей, то можливість рецидиву складає 25% (Веропотвелян Н. П. та інш., 2015, ОКУ «Міжобласний центр медичної генетики та пренатальної діагностики», м. Кривий Ріг).

Важливим фактором патогенезу передчасного відшарування нормально розташованої плаценти є порушення гемодинаміки в матково-плацентарному басейні (Зайнуліна М. С., 2014, Государственный медицинский университет им. Акад. И. П. Павлова, кафедра акушерства и гинекологии, Санкт-Петербург).

В експериментальній медицині створені різні моделі порушень в системі «мати-плацента-плід», їх створення дає можливість вивчення особливостей патогенезу

синдрому затримки розвитку плода і плацентарної недостатності, а й для оцінки ефективності нових лікарських засобів, що розробляються для корекції вищевказаної патології.

Дослідження дії препарату «1% Трифузол-нео» дозволить встановити характер та враженість його дії на структуру плаценти при її відшаруванні у експериментальних тварин, в залежності від терміну внутрішньоутробного розвитку, оцінити нешкідливість його застосування при вагітності. З огляду на це перед вченими стоїть завдання розробки та дослідження ефективних і безпечних медикаментів, метою даної роботи буде вивчення ефективності дії на гемодинаміку в плаценті препарату «1% Трифузол» на прикладі препарату «Траумель С», який створений на основі натуральних компонентів, і покращує процеси мікроциркуляції в будь-якому органі і системі, м'яко впливає на імунну систему (Кудіна О. В., 2014, Харківський національний фармацевтичний університет).

Мета. За умов лабораторного експерименту виявити механізми патогенезу та розробити морфологічні діагностичні критерії плацентарної недостатності у щурів. Вивчити ефективність досліджуваних розчинів відповідно до методичних рекомендацій Державного Фармакологічного Центру МОЗ України.

Матеріали та методи досліджень. Експериментальні дослідження виконані відповідно до «Спільних етичних принципів експериментів на тваринах» (Україна, 2001) відповідно до положень «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1985). Для постановки експерименту використовували вагітних самок білих безпородних щурів (масою 200-220 г), які утримувалися у виварії Запорізького державного медичного університету (Україна, м. Запоріжжя). Всі експериментальні тварини містилися в стандартних санітарних умовах. При відборі для експерименту, самок з встановленим естральним циклом в фазі еструсу підсаджували до самців в розрахунку 2 самки на 1 самця. Дату першого дня вагітності визначали за наявністю сперматозоїдів в мазках вагітних самок. Плацентарну недостатність викликали шляхом введення вагітним самкам розчину D, L-метіоніна в концентрації 0.6 мг/кг маси тварини на другий день після запліднення, вводили перорально в ранкові години, в нашій модифікації відповідно до методики: моделювання гіпергомоцистемін індукованої ендотеліальної дисфункції, запропонований С. Г. Ємельяновим та інш. (Пат. 2414755 РФ, МПК 11 G9B23/28. Власник патенту: Державна освітня установа вищої професійної освіти «Південно-Західний державний університет» (ПЗДУ) (RU), №2009138639/14; заявл. 19. 10. 2009; опубл. 20. 03. 2011, Бюл. 8) щодня протягом 21 дня внутрішньошлунково вводили 25% суспензію метіоніну в дозі 1, 5 г/кг двічі на день з додаванням 1% метіоніну в питну воду.

В експерименті використовували 5 груп тварин по 5 самок в групі які отримували досліджувані розчини з 2-го по 20-й день вагітності. Тварини першої групи були інтактною, друга група - контрольна, яка отримувала розчин 1% трифузола-нео. У третій групі самок проводили моделювання патології відшарування нормально розташованої плаценти за допомогою D, L-метіоніну. Четвертій групі самок на тлі введення контрольного розчину 1% трифузол-нео вводили перорально D, L-метіонін, п'ята група отримувала препарат порівняння з лікувально-профілактичною метою «Траумель С».

На 20-й день вагітності тварин знечулювали, проводили розтин самок. Плаценти фіксували в розчині Буєно. Виготовляли серійні гістологічні препарати товщиною 5 мкм, починаючи з середини плаценти. Для оглядової мікроскопії зрізи, фарбували

гематоксиліном і еозином. Вивчали органометричні показники: масу, діаметр, товщину плаценти. Досліджували також морфологічні зміни в тканинах плаценти.

Результати та обговорення. При експериментальному моделюванні відшарування плаценти у вагітних щурів розвивається плацентарна недостатність, морфологічними ознаками якої є порушення материнсько-плодового кровотоку, що поєднується з уповільненням процесів клітинної трансформації і деструктивними змінами в структурах лабіринтної зони. Спостерігається збиткове накопичення та нашарування фібриніду в порівнянні з контролем. Маточні лакуни мають більш розширену площу, але судини дицидуальної та хоріальної частин плаценти звужені, особливо ці зміни виявлені на межі плодової і материнської частини плаценти та по краях (периферії) плаценти. Порушується структура цитотрофобласту, також відбувається дистрофія кровоносних судин, тромбоз. Спостерігається значне збільшення кількості лейкоцитів, лімфоцитів, плазмочитів та макрофагів у товщі материнської частини, збільшується кількість клітин Кащенко-Гофбауера в товщі сполучної тканини хоріальної частини плаценти.

Висновки. Дослідження проводилось для визначення та вивчення впливу поліфункціональних з'єднань гетероциклічних систем 1, 2, 4-триазолілоцтової кислоти на прикладі комплексного антигематоксичного препарату «Траумель С» на функціональний стан передчасного відшарування плаценти в експерименті на вагітних щурах. Експеримент покаже клінічну ефективність, підтвердить або спростує доцільність застосування препарату «1% Трифузол-нео» для стимуляції розвитку адаптивних реакцій в плаценті, також, як медикаментозна профілактика розвитку відшарування і затримки внутрішньоутробного розвитку плода при нормально розташованому відшаруванні плаценти.